

VUOSIKERTOMUS 2010

Suomen Lähi-idän instituutti (josta käytetään myös nimeä Suomen Damaskoksen-instituutti) on Damaskoksessa sijaitseva tiedeinstituutti, joka keskittyy Lähi-idän klassisten ja nykyisten kielten, kulttuurien ja uskontojen tutkimukseen. Instituutti tukee suomalaista Lähi-idän tutkimusta ja järjestää alan opetusta yhteistyössä yliopistojen kanssa. Instituutti toimii Damaskoksen vanhassa kaupungissa sijaitsevassa historiallisessa Zeitunan talossa. Instituuttia ylläpitää vuonna 1994 perustettu Suomen Lähi-idän instituutin säätiö, ja sen hallinnosta vastaavat säätiön hallitus ja tämän nimittämä

instituutin johtaja. Instituutti tarjoaa tutkimus- ja toimitilat suomalaisille Lähi-idässä. Siellä toimii instituutin oman henkilökunnan lisäksi vaihteleva määrä tutkijoita, opiskelijoita, harjoittelijoita ja kirjailijoita. Instituutti on Suomen ulkomailla toimivista tiedeinstituuteista pienin. Instituutin toiminta-alue kattaa koko arabiankielisen Lähi-idän ja sen kulttuurihistoriallisesti merkittävät reuna-alueet. Ydintoiminta-alueena pidetään Syyrian ohella Jordaniaa, Libanonia sekä Egyptiä, jossa instituutilla myös on pysyvä edustaja. Viime vuosina säännöllistä toimintaa on ollut myös Turkissa. ■

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan tervehdys	3	Viestintä, verkottuminen ja yhteistyö.....	10
Suomen Lähi-idän instituutin säätiö	4	Toiminta Egyptissä	11
Säätiön hallinto	5	Instituutin muu toiminta	11
Hallitus	5	Suomalaisen koulutuksen	
Työvaliokunta	5	kansainvälistäminen	11
Säätiön toimihenkilöt Suomessa	5	Harjoittelu	12
Suomen Lähi-idän instituutti /		Zeitunan talo	12
Suomen Damaskoksen-instituutti	6	Instituuttikiinteistön omistus	13
Tieteellinen toiminta	6	Instituutin toimihenkilöt	13
Instituutin konferenssit,		Suomen Lähi-idän instituutin	
seminaarit ja kurssit	6	säätiön muu toiminta	14
Johtajan tutkimusohjelma	8	Apurahat	14
Kulttuuritoiminta ja yleisötapahtumat	8	Talous ja varainhankinta	15

Suomen Lähi-idän (Damaskoksen) instituutti
Finnish Institute in Damascus
 Az-Zeitoun lane, facing Az-Zeitoun Church,
 House no. 16
 Bab Sharqi, Old City
 Damascus, Syria

Postiosoite:
 Finnish Institute in Damascus
 P.O.Box 25880
 Damascus, Syria
 Kotisivu: www.damascus.fi

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö
 Hallituskatu 2 B
 00170 Helsinki
 Kotisivu: www.fime.fi

Toimitus:
 Hannu Juusola, Anu Leinonen ja Eeva Talvitie
 Valokuvat: Lauri Dammert, Mari Luomi, Annukka Mäkijärvi, instituutin arkisto
 Maalaukset: Emilia Ahonen, Heidi Krogerus, Annukka Mäkijärvi, Bircan Peker,
 Basma Shaaban, Asamer Tawfik
 Taitto: Antti Kukkonen

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Suomen Lähi-idän instituutin säätiön hallituksen puheenjohtaja, professori Jaakko Hämeen-Anttila kirjoitti tervehdyksessään vuoden 2009 toimintakertomuksessa, että Suomen Damaskoksen-instituutista “on lapsuusvuosien jälkeen tulossa aikuinen, toimiva tiedeinstituutti”. Vuoden 2010 toimintakertomus kertoo siitä, että aikuistuminen on jatkunut. Instituutti on dosentti Hannu Juusolan johtamana toiminut voimavaroihinsa nähden hämmästyttävän aktiivisesti. Sen kurssi-, kongressi- ja kulttuuri-toiminta on toteuttanut Suomen Lähi-idän instituutin säätiön tarkoitusta monipuolisesti. Vuoden 2011 alussa aloittanut instituutin uusi johtaja, tohtori Ari Kerkkänen voi jatkaa työtä toimivalta ja vakiintuneelta pohjalta.

Zeitunan talo on antanut tilan, jossa instituutti on kotonaan, ja tunnelman, joka on jäänyt siellä vierailleiden mieliin. Vierashuoneiden käyttöaste on erittäin korkea, mikä hyödyttää säätiötä myös taloudellisesti. Kiista kiinteistön omistuksesta on toki rasittanut instituutin toimintaa, samoin kuin putkistossa ilmenneet ongelmat.

Instituutilla on ollut useita yhteistyökumppaneita, joista haluan erikseen mainita ulkoasiainministeriön. Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan yksikön päällikkö Helena Tuuri ja Suomen Damaskoksen-

suurlähettiläs Harri Mäki-Reinikka ovat tukeneet instituutin työtä, ja instituutilla oli kunnia isännöidä ministeriön aluepäivien ohjelmaan kuulunutta keskustelutilaisuutta.

Instituutin arkityötä ovat Hannu Juusolan rinnalla tehneet myös johtajan avustaja Manal Chatila sekä instituutin Kairon edustaja tri Said Sadek. Harjoittelijoina instituutissa ovat toimineet Laura Parviainen, Maria Mäntynen ja Suvi Sipilä, ja joulukuussa ehti jo aloittaa työnsä kulttuuri-sihteeriksi Kati Lappeteläinen. Kiitän lämpimästi heitä kaikkia arvokkaasta työpanoksesta.

Suomen Lähi-idän instituutin säätiön hallitus valitsi minut puheenjohtajakseen 16.3.2010. Kiitän hallitusta saamastani luottamuksesta ja tuesta sekä entistä puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa Jaakko Hämeen-Anttilaa ja Jussi

Nuortevaa heidän vahvasta työstään säätiön hyväksi. Kiitän myös säätiön asiamiestä, FM Anu Leinosta, tehokkaasta toiminnasta ja miellyttävästä yhteistyöstä, samoin hallinnollista avustajaa Eeva Talvitietä. Erityiset kiitokset lausun Hannu Juusolalle hänen hyvin onnistuneesta johtajakaudestaan ja toivotan lämpimästi uudelle johtajalle Ari Kerkkäselä menestystä vaativassa työssään. ■

Martti Nissinen

*Suomen Lähi-idän instituutin
säätiön hallituksen puheenjohtaja*

SUOMEN LÄHI-IDÄN INSTITUUTIN SÄÄTIÖ

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö tukee ja sylläpitää Suomen Lähi-idän instituuttia. Säätiö vastaa hallinnosta, yhteydenpidosta suomalaisiin sidosryhmiin ja yhteistyökumppaneihin, apurahojen jaosta, varainhankinnasta ja instituutin toimintaan liittyvästä tiedottamisesta Suomessa. Säätiön hallituksen jäsenet ja säätiön toimihenkilöt vastaavat osaltaan säätiön ja instituutin yhteyksistä Suomessa toimiviin sidosryhmiin.

Vuosi 2010 oli Suomen Lähi-idän instituutin säätiölle kiireinen ja täynnä muutoksia. Säätiön hallituksen puheenjohtajana kolme vuotta toimineen arabian kielen ja islamin tutkimuksen professorin Jaakko Hämeen-Anttilan seuraajaksi valittiin Vanhan testamentin eksegetiikan professori Martti

Nissinen, ja ensin hallituksen puheenjohtajana ja sen jälkeen varapuheenjohtajana toimineen Arkistolaitoksen pääjohtajan TT Jussi Nuortevan seuraajaksi valittiin Ulkopoliittisen instituutin johtaja VTT Teija Tiilikainen. Säätiön vt. asiamiehenä joulukuusta 2009 toimineen FM Anu Leinosen työsuhde vakinaistettiin maaliskuussa, ja syksyllä säätiön hallitus valitsi FT Ari Kerkkäsen instituutin johtajaksi vuodeksi 2011.

Pienen organisaation kannalta keskeisten, hyvissä merkeissä sujuneiden henkilöstövaihdosten lisäksi säätiön kotimaan toiminnassa olivat keskeisellä sijalla instituuttikiinteistön omistuskiihtäen ratkaisemiseen tähänneet toimet. ■

SÄÄTIÖN HALLINTO

HALLITUS

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö tukee ja ylläpitää Suomen Lähi-idän instituuttia. Sen ylintä päätösvaltaa käyttää hallitus, joka kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Säätiön hallitukseen kuuluivat vuonna 2010 seuraavat asiantuntijat:

Puheenjohtaja: Prof. Martti Nissinen

varajäsen Dos. Märten Kvist

Varapuheenjohtaja: Johtaja Teija Tiilikainen

varajäsen Prof. Jaakko Frösén

Dos. Risto A. Ahonen

varajäsen TT Marko Heusala

Dos. Sanna Aro-Valjus

varajäsen Varajohtaja Marjut Vehkanen

Prof. Jaakko Hämeen-Anttila

varajäsen Dos. Raija Mattila

Prof. Antti Laato

varajäsen Dos. Svante Lundgren

Korkeakoulusihteeri Hannu Majamäki

varajäsen Kouluttaja Mika Aspinen

Yksikön päällikkö Timo Heino

varajäsen Dos. Ritva Kivikkokangas-Sandgren

FT Teuvo Laitila

varajäsen Johtaja Esko Paakkola

FM Kristian Slotte

varajäsen Koulutuspäällikkö Lauri Vartiainen

YTT Aini Linjakumpu

varajäsen FT Susanne Dahlgren

TYÖVALIOKUNTA

Käytännön asioiden hoidosta vastaa asiamies puheenjohtajan ja työvaliokunnan ohjeistuksen mukaan. Säätiön työvaliokunnan muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja asiamies. Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. ■

SÄÄTIÖN TOIMIHENKILÖT SUOMESSA

FM Anu Leinonen

säätiön asiamies (osa-aikainen)

FM Eeva Talvitie

hallinnollinen avustaja (osa-aikainen)

Säätiön henkilöstön rooli ei ole yksinomaan hallinnollinen, vaan henkilöstö osallistui kuluneen vuoden aikana myös instituutin varsinaisen toiminnan toteuttamiseen ja siitä tiedottamiseen. ■

SUOMEN LÄHI-IDÄN INSTITUUTTI / SUOMEN DAMASKOKSEN-INSTITUUTTI

Suomen Lähi-idän instituutin tärkeimmät tavoitteet ovat tukea suomalaisen Lähi-idän tutkimuksen kehitystä, välittää monipuolista tietoa alueesta ja edistää tasokkaaseen tutkimukseen perustuvan tiedon saatavuutta, tukea Lähi-idän tutkijoiden, tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen yhteistyötä ja vuorovaikutusta sekä edistää suomalaisen korkeakouluopetuksen kansainvälisyyttä. Instituutti toteuttaa tavoitteitaan tieteellisellä konferenssi-, seminaari- ja kurssitoiminnalla, johtajan tutkimusohjelmalla, osallistumalla aktiivisesti julkiseen keskusteluun Lähi-idästä, luomalla kontakteja eri toimijoiden välille, järjestämällä yleisötapahtumia sekä markkinoimalla aktiivisesti suomalaista koulutusta, tiedettä ja kulttuuria toimialueellaan. ■

TIETEELLINEN TOIMINTA

INSTITUUTIN KONFERENSSIT, SEMINAARIT JA KURSSIT

Tieteelliset kokoukset, kurssit, seminaarit ja luennot yliopisto-opiskelijoille ja tutkijoille ovat instituutin keskeinen toimintamuoto. Toiminta järjestetään yhteistyössä suomalaisten yliopistojen, tutkijakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa palvelemaan näiden tarpeita, ja luennoitsijoina käytetään aina myös paikallisia tutkijoita ja asiantuntijoita. Instituutin johtajan dosentti Hannu Juusolan kaudella (2009–2010) tieteellisten kursien tutkimuksellinen painopiste oli modernin ajan yhteiskunnissa ja kulttuureissa unohtamatta kuitenkin Lähi-idän rikasta muinaisuutta ja sen perintöä. Instituutin vuoden 2010 toiminta sisälsi seuraavat konferenssit, seminaarit ja kurssit:

Faraonisen Egyptin taide ja arkkitehtuuri

Instituutti, Helsingin yliopisto ja Suomen Egyptologinen Seura järjestivät opintomatkan ”Faraonisen Egyptin taide ja arkkitehtuuri” 6.–22.3. Matkanvetäjinä toimivat dosentti Jaana Toivari-Viitala ja FM Patricia Berg HY:n Maailman kulttuurien laitokselta. Opintomatka oli osa Helsingin yliopistossa järjestettyä egyptologista kurssia. Opintomatkalle osallistui kymmenen opiskelijaa.

Conceptual Histories of the World and Global Translations

Instituutti järjesti 26.–29.3. Damaskoksessa yhdessä Helsingin yliopiston kanssa kansainvälisen tieteellisen seminaarin ”Conceptual Histories of the World and Global Translations”. Seminaari oli osa laajempaa projektia, ja siihen osallistui parikymmentä tutkijaa useista eri Euroopan ja Aasian maista FiDiPro-professori Bo Stråthin johdolla.

Ilmastonmuutos, vesi ja turvallisuus

Instituutti ja Ulkopoliittinen instituutti (UPI) järjestivät 15.–23.5. 14 suomalaiselle vesialan ammattilaiselle kurssimatkan Syyriaan ja Libanoniin. Matkanjohtajina toimivat Mari Luomi UPI:sta ja Hannu Juusola instituutista. Matka oli osa ”Ilmastonmuutos, vesi ja turvallisuus” -kurssia, joka sisälsi matkan lisäksi syvemmän perehdytyksen aiheeseen Suomessa ja jonka tuotoksena julkaistiin marraskuussa UPI:n FIIA Report -sarjassa alueen maiden veden hallintaa ja politiikkaa käsittelevä Mari Luomen editoima englanninkielinen raportti.

Arabian puhekieli

Instituutti ja Helsingin seudun kesäyliopisto järjestivät ensimmäistä kertaa arabian puhekielen kurssin Suomen Lähi-idän instituutin tiloissa 13.6.–11.7. Kurssiin liittyi myös edeltävää opetusta Helsingissä 21.–22.5. Kuukauden mittaiselle

kurssille osallistui kuusi suomalaista arabian opiskelijaa; opettajana toimi paikallinen opettaja Khaled Nassra. Intensiivikurssin oppimistulokset jopa ylittivät odotukset, ja kurssista pyritään samaan osa instituutin jokavuotista toimintaa.

Jordanian historia ja arkeologia

Instituutti osallistui Helsingin, Uppsalan ja Strasbourgin yliopistojen Jordanian historiaa ja arkeologiaa käsittelevän kurssin järjestämiseen Jordaniassa 13.–25.7. Kurssin suomalaisina vetäjinä toimivat dosentti Juha Pakkala ja FM Kirsi Valkama HY:n teologisen tiedekunnan eksegetiikan osastolta. Instituutti rahoitti suomalaisten osanottajien osallistumisen.

Syyrian muinaisuus ja klassinen kausi

Syyskuussa instituutti osallistui Suomen Ateenan-instituutin antiikin tutkimuksen johdantokurssin järjestämiseen. Ateenan-instituutin opiskelijat

viettivät 23.–28.9. Lähi-idän instituutin vieraina Syyriassa, ja kurssin Syyrian osuuden vetäjänä toimi säätiön hallituksen jäsen, Lähi-idän arkeologian dosentti Sanna Aro-Valjus. ■

JOHTAJAN TUTKIMUSOHJELMA

Instituutin johtajana kauden 2009–2010 toiminut dosentti Hannu Juusola on Suomen johtavia Lähi-idän yhteiskuntien ja politiikan tuntijoita. Uuden johtajan oma tutkimusohjelma keskittyy Libanoniin, erityisesti identiteettikysymyksiin 1980-luvun lopulta nykypäivään.

Instituutin johtajan tieteelliset esitelmät ja julkaisut:

- ”Lähi-itä ja kansainvälisen politiikan teorit: miten Lähi-itää tulisi tutkia?”, esitelmä Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen seuran (KATSE) kolmannessa kansallisessa konferenssissa Siuntiossa tammikuussa.
- ”Citizenship in deeply divided societies: A comparison of recent debates in Israel and Lebanon”, esitelmä *Kolmannessa Lähi-idän tutkimuksen maailmankonferenssissa (WOCMES III)* Barcelonassa heinäkuussa
- ”Why Syria Matters”, *Bashar al-Asad’s First Decade: A Period of Transition for Syria* -konferenssin avauspuhe Lundin yliopistossa syyskuussa
- ”The Internal Dimensions of Water Security: The Drought Crisis in Northeastern Syria”, teoksessa *Managing Blue Gold: New Perspectives on Water Security in the Levantine Middle East*, Mari Luomi (ed.), FIIA Report 2010: 25, s. 21–35. ■

KULTTUURITOIMINTA JA YLEISÖTAPAHTUMAT

Instituutin kulttuuritoiminta oli menneenä vuonna ennätyksellisen vilkasta. Vuoden suurimmat hankkeet olivat Tuhannen ja yhden yön tarinoin keskittyneet kuvitustyöpajat ja suomalaista muotoilua esitelleet näyttelyt oheistapahtumineen.

Näiden kahden suuremman hankkeen lisäksi instituutissa pidettiin useita taidenäyttelyitä, ja siellä työskenteli vuoden mittaan kolme kirjailijaa residenssikausilla.

Kuvitustyöpajat tuhannen ja yhden yön tarinoista

Instituutti, Lapin yliopisto, Helwanin yliopisto Egyptissä ja Mimar Sinan -yliopisto Turkissa järjestivät maaliskuussa kaksi Tuhannen ja yhden yön tarinoita käsitellyttä kuvitustyöpajaa taiteilija Riikka Juvosen johdolla, toisen Kairossa (20.–26.3.) ja toisen Istanbulissa (5.–11.4.). Intensiivisiin työpajoihin osallistui suomalaisia ja paikallisia taidealan opiskelijoita ja opettajia. Työpajojen yhteydessä järjestettiin Riikka Juvosen ”Sehrezad ja taikaratsu” -näyttelyt Kairossa ja Istanbulissa. Hanke oli pääosin ulkoasiainministeriön rahoittama.

Suomalaista muotoilua esillä Damaskoksessa: Inspiraatio ja innovaatio

Instituutti järjesti yhdessä suomalaisen muotoilun asiantuntijan museonjohtaja (eläkk) Jarno Peltonen, paikallisen gallerian ja International Arab Universityn kanssa suomalaista muotoilua esitelleen tapahtuman suomalaisen kauppavaltuuskunnan vierailun yhteydessä marraskuussa 2010. Mustafa Ali Art Foundationin sijainniltaan keskeiseen galleriatilaan sijoittunut *Inspirations – Finnish Design for A Better Future* -näyttely esitteli yli 100 esimerkin kautta kestävästä muotoilusta arjen käyttötarkoituksiin: pöytäesineistöä (Arabia, Iittala), painokankaita (Marimekko), huonekaluja (Möbel) sekä arjen käytäntöä palvelemaan tarkoitettua uutta teollista muotoilua kuvasuurenoksina (mm. Lappset, Fiskars, Suunto, Polar, Nokia) ja Suomen luonnon estetiikkaa välittäviä julisteita (Erik Bruun).

Instituutin juhlatilassa ja International Arab Universityssä esillä ollut kuvapaneelinäyttely *Innovative Design from Finland* teki katsauksen suomalaisen muotoilun moniin alueisiin ja kertoi

innovatiivisuudesta ja vahvuuksista aina matkapuhelimista, terveydenhoidon kojeista ja huonekaluista laivanrakennukseen 50 suomalaista teollista muotoilua edustavan tuotteen avulla. Näyttelyiden yhteydessä Jarno Peltonen piti Arab International Universityssa kaksi esitelmää: ”Suomi – muotoilun maa” ja ”Uusin puuarkkitehtuuri”. Tapahtuman järjestämiseen saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää kulttuuriviennin hanketukea.

Kirjailijaresidenssit

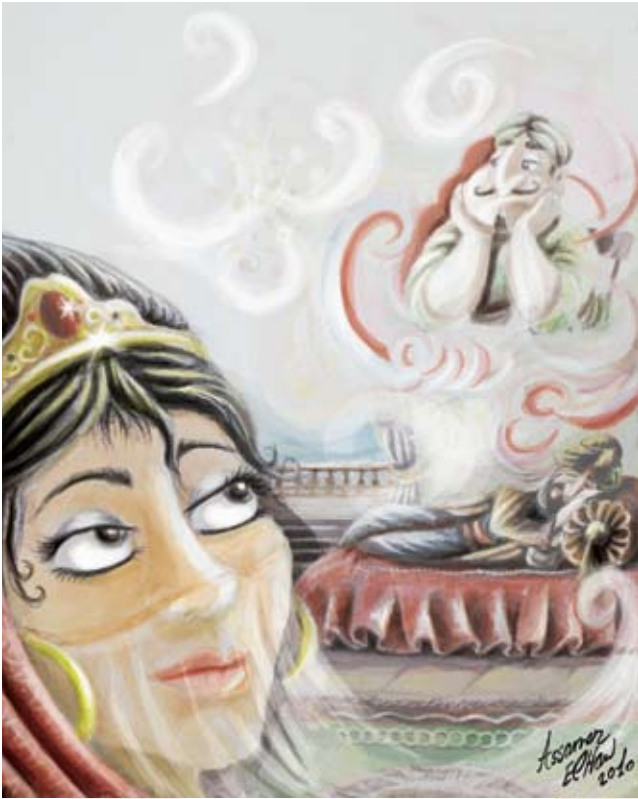
Suomen tietokirjailijat ry:n vuoden 2009–2010 kirjailijaresidenssi myönnettiin FT Pekka Valtoselle, joka vietti kuukauden instituutissa helmikuussa 2010. Hän oli kirjoittamassa osmanivaltakuntaa 1500-luvun ensimmäisellä puoliskolla käsittelevää lukua teokseen, jonka työnimenä on ”Kaarle V:n maailma - eurooppalaisen globalisaation juurilla.” Vuoden 2010–2011 tietokirjailijaresidenssi myönnettiin FT Tapio Markkaselle, joka vietti instituutissa marraskuun 2010. Markkasen aiheena on ”Avartuva maailma – eurooppalaisten löytöretkien historiaa”.

Suomen kirjailijaliiton vuoden 2010 residenssi myönnettiin kirjailija Maria Dammertille, joka myös vietti instituutissa marraskuun 2010.

Näyttelyt ja muut yleisötilaisuudet

Instituutin omissa tiloissa pidettiin vuoden mittaan viisi taidenäyttelyä: helmi-maaliskuussa instituutissa oli esillä tunnetun syyrialaisen valokuvaajan Firas Kaloussehin näyttely ”Light Drawings”, huhtikuussa esillä oli Ahmad Salmanin kalligrafiaa, heinäkuussa Abdelmasih Chamoun Tanwarin näyttely ja lokakuussa esiteltiin Suzan Al Zuriqin öljyväritöitä näyttelyssä ”Shadows of Hope”. Osana Damaskoksen Visual Arts -festivaalia instituutissa esitettiin tunnetun libanonilaisen video- ja äänitaidelijan Raed Yassinin multimediateos ”Horror is Universal (The End)”.

Instituutissa järjestettiin kuluneena vuonna vain yksi avoin yleisöluento. FM Inka Nokso-Koivisto esitelmöi instituutissa 17.3. otsakkeella ”Al-Qazwīnī’s ‘Ajā’ib al-Makhlūqāt and the Idea of Man as the Microcosm”.

Uusi kulttuurisihteer

FM Kati Lappeteläinen aloitti Suomen Lähi-idän instituutin kulttuurisihteerinä 4.12. Lappeteläinen on aiemmin työskennellyt monipuolisesti kulttuurikentän tuotanto- ja tiedotustehtävissä mm. festivaaleilla, orkestereissa ja järjestöissä Suomessa ja Turkissa. Kulttuurisihteerin palkkaaminen instituuttiin kahdeksitoista kuukaudeksi (joulukuuhun 2011 asti) rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön nuorten kulttuuri- ja taidealan ammattilaisten kansainvälistymis- ja työllistämishankeesta myönnetyllä tuella. Kulttuurisihteerin johdolla kulttuurin rooli instituutin toiminnassa vahvistuu entisestään. ■

VIESTINTÄ, VERKOTTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Yksi instituutin tavoitteista on Lähi-itään liittyvän monipuolisen tutkimukseen perustuvan tiedon välittäminen suomalaisille toimijoille. Instituutin ja säätiön edustajat toimivat asiantuntijoina Lähi-itään liittyvissä kysymyksissä ja osallistuvat

suomalaiseen keskusteluun. Tiedonvälitys on luonteva osa instituutin kaikkea toimintaa, minkä lisäksi tavoitetta toteutetaan instituutin omalla viestinnällä.

Instituutin hankkeet pyritään toteuttamaan yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa. Vuoden 2010 konferenssit, kurssit ja työpajat toteutettiin yhteistyössä kahdeksan eri yliopiston tai tutkimuslaitoksen kanssa. Instituutin kurssitoiminta luo omalta osaltaan yhteyksiä eri yliopistoissa toimivien suomalaisten tutkijoiden, jatko-opiskelijoiden ja opiskelijoiden välille sekä kehittää heidän kontaktiverkostojaan Lähi-idässä.

Yliopistojen ja tutkimuskeskusten lisäksi instituutti toimii erittäin läheisessä yhteistyössä ulkoasiainministeriön Lähi-idän edustustojen kanssa. Instituutilla on vahva rooli sekä ajantasaisen tiedon tuottamisessa Lähi-idästä että Suomen tunnetuksi tekemisessä alueella, joten instituutin ja ulkoasiainministeriön intressit ovat pitkälti yhteeneväiset. Toimimista Lähi-idän maissa helpottaa merkittävästi ulkoasiainministeriön ja paikallisten suurlähetystöjen tuki.

Uuden kulttuurisihteerin myötä instituutti panostaa tulevaisuudessa vahvasti verkottumiseen ja toimivien yhteistyösuhteiden luomiseen myös kulttuuritoiminnassa.

Instituutin uutiskirje

Instituutin neljä kertaa vuonna 2010 ilmestyneessä uutiskirjeessä valotettiin mielenkiintoisia Lähi-idän tapahtumia asiantuntijoiden kirjoittamien analyysien välityksellä ja kerrottiin instituutin toiminnasta. Uutiskirjeen saajia on yli 300. Instituutti tiedottaa ajankohtaisista tapahtumistaan ja kursseistaan myös www-sivuillaan ja sähköpostitiedotteilla.

Instituutin näkyvyys

Instituutin toiminnan sisällöstä uutisoitiin vuoden aikana suomalaisessa mediassa useaan otteeseen (mm. kuvitustyöpajat ja vesiturvallisuuskurssi). Instituutin kulttuuritoiminta sai mukavasti näkyvyyttä myös arabiankielisessä mediassa (erityisesti Kairon

kuvitustyöpaja ja valokuvaaja Firas Kaloussehin näyttely ”Light Drawings”). Vuonna 2010 instituutti itse ei ollut näkyvästi esillä suomalaisessa valtavirta-mediassa, mutta sitäkin paremmin se näkyi instituutin kannalta tärkeille kohderyhmille suunnatuissa julkaisuissa kuten Syrian Studies Association Newsletterissä ja Tieteessä tapahtuu -lehdessä.

Diplomaatit instituutin vieraina

Ulkoasiainministeriön Damaskoksessa järjestettyjen aluepäivien yhteydessä Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan alueen suurlähettiläät ja suuri määrä muita ulkoministeriön diplomaatteja kävivät tutustumassa instituuttiin, missä järjestettiin esitelmätilaisuus ja vastaanotto. Ranskan instituutin johtaja François Burgat piti tilaisuudessa esitelmän, jossa hän muun muassa arvioi terävästi lännen politiikan merkitystä Lähi-idässä. Kommenttipuheenvuoron Burgat’n esitelmään esitti kansainvälisestä politiikasta väitellyt VTT Flora Kurikkala Damaskoksen suurlähetystöstä.

Instituutti-ilta Helsingissä

Säätiön hallituksen syyskokouksen yhteydessä säätiön, instituutin ja niiden tärkeimpien sidosryhmien edustajat sekä instituutin ystävät kokoontuivat viettämään instituutti-iltaa. Suomen Lähi-idän instituutin ja sen ystäväyhdistyksen yhdessä järjestämä tapahtuma alkoi Tieteiden talolla Hannu Juusolan ja Ari Kerkkäsen esitelmillä ja jatkui juhllallisella illallisella ravintola Sipulissa.

Egyptin vaalit ja demokratia Lähi-idässä

Instituutti järjesti Helsingissä 12.11. yhdessä Ulkopoliittisen instituutin (UPI) ja Helsingin yliopiston kanssa keskustelutilaisuudet ”Egypt at the Crossroads: Implications for Europe and the Region” ja ”The Future of Democracy in the Middle East”. Kummankin tilaisuuden puheenjohtajana toimi instituutin johtaja dosentti Hannu Juusola. Alustajina toimivat maineikkaat egyptiläiset tutkijat Dr. Amr al-Shobaki (al-Ahram Center for Political and Strategic Studies) ja Moataz al-Fegiery (Cairo Insti-

tute for Human Rights Studies, CIHRS). Tilaisuuksien keskeiset teemat olivat hyvin ajankohtaisesti Egyptin sisäinen tilanne, mahdollisuudet integroida islamistiset liikkeet demokraattiseen prosessiin sekä islamilaisen lain ja pluralistisen demokratian välinen suhde. Alustajien artikkelit ja Juusolan johdanto ilmestyvät UPI:n julkaisussa keväällä 2011.

Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry

Suomen Lähi-idän instituutin säätiön asiamies, hallituksen puheenjohtaja ja instituutin johtaja osallistuivat Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutien yhteisille neuvottelupäiville ja toimivat aktiivisesti SKTI:ssä. ■

TOIMINTA EGYPTISSÄ

Instituutilla on vakituinen edustaja Egyptissä. Instituutin Egyptin edustaja Dr. Said Sadekin vastuulla on ollut instituutin toiminnasta tiedottaminen arabimaiden ja erityisesti Egyptin mediassa. Lisäksi hän on vastannut yhteyksistä egyptiläisiin tutkijoihin ja yliopistoihin sekä Helsingin yliopiston ja Kairon yliopiston tutkija- ja opiskelijavaihdon tukemisesta. Egyptin edustaja on pitänyt yllä yhteyksiä myös Anna Lindh -säätiöön sekä avustanut Egyptissä vierailleita suomalaisia tutkijoita yhteyksien solmimisessa ja käytännön järjestelyissä. Vuoden 2010 kuluessa Egyptin edustajan vastuulla oli yhdessä egyptiläisen Helwanin yliopiston kanssa toteutetun Kairon kuvitustyöpajan valmistelut ja kumppanuuksien koordinointi sekä avustaminen Helsingissä pidettyjen Egyptin vaaleihin ja Lähi-idän demokratiaan keskittyneiden tilaisuuksien järjestelyissä. ■

INSTITUUTIN MUU TOIMINTA

SUOMALAISEN KOULUTUKSEN KANSAINVÄLISTÄMINEN

Suomalaisen koulutuksen kansainvälistäminen on luonteva osa instituutin kaikkea kurssi- ja seminaaritoimintaa, jonka puitteissa instituutti luo yhteyksiä suomalaisten ja Lähi-idässä toimivien

yliopistojen, tutkimuslaitosten, tutkijoiden ja opiskelijoiden välille. Tämän lisäksi instituutti markkinoi suomalaista koulutusta www-sivuillaan, joilla on sekä englannin- että arabiankielinen tutkijan ja opiskelijan opas. Instituutin henkilökunta myös neuvoo ja auttaa Suomen kielen opiskelusta ja Suomessa opiskelusta kiinnostuneita.

Valitettavasti vuosittaiseksi perinteeksi muodostunut joulukuinen Euroopan unionin maiden yliopistoja esittelevä EU Study Day peruuntui instituutista riippumattomista syistä.

Vierailu: suomalainen ja syyrialainen koulutus

Suomen harjoittelukoulujen opettajien yhdistyksen (SUHO) hallitus vieraili Suomen Lähi-idän instituutissa Damaskoksessa marraskuun alussa. Vierailun yhteydessä 20 suomalaista harjoittelukoulujen lehtoria tapasi koulutuspolitiikasta vastaavia virkamiehiä Syyrian opetusministeriössä. Tilaisuudessa esiteltiin Syyrian ja Suomen koululaitosten nykytilannetta ja haasteita. Erityisesti syyrialaisia isäntiä kiinnosti suomalaista koulutusjärjestelmää ja opettajankoulutusta koskenut esitys. Suomalaisopettajat kävivät myös tutustumassa syyrialaiseen ala-asteeseen. Vierailujen yhteydessä luotiin tulevan koulutusyhteistyön kannalta tärkeitä suhteita.

Harjoittelu

Instituutissa oli vuoden aikana kolme suomalaista korkeakouluharjoittelijaa: CIMO-harjoittelijat Laura Parviainen ja Suvi Sipilä sekä harjoittelija Maria Mäntynen. Harjoittelijoiden työpanos oli keskeinen instituutin toiminnan kannalta. Koska harjoittelijat ovat johtajan lisäksi ainoat suomalaiset työntekijät instituutissa, he pääsevät tekemään moninaisia työtehtäviä. Vuoden mittaan harjoittelijoiden tehtäviin kuului instituutin majoi-tusasioita, kurssien ja näyttelyiden valmistelua, instituutin www-sivujen ylläpitoa, avustamista tutkimuksessa, yleis- ja taloushallintoa, suomalaisen korkeakoulutuksen markkinointia, suomalaisen kulttuurin esittelyä ja markkinointia sekä instituutin vieraiden opastamista ja avustamista. Har-

joittelijoiden palautteiden perusteella harjoittelu instituutissa on hyödyllistä, opettavaa ja ajoittain varsin vaativaa. Harjoittelu tarjoaa hyvän ikkunan Lähi-idän yhteiskuntaan ja elämään. ■

ZEITUNAN TALO

Vuoden 2008 lopussa käyttöön otettu historiallinen instituutirakennus on tuonut instituutille lisää näkyvyyttä ja luonut hienot puitteet aiempaa laajamittaisemmalle ja monimuotoisemmalle toiminnalle. Instituutin viiden vierashuoneen käyttöaste on ollut erittäin korkea. Vierashuoneissa yöpyi vuoden mittaan 122 asukasta, jotka viettivät instituutissa yhteensä lähes 1300 yötä. Vierashuoneita käyttivät etupäässä suomalaiset opiskelijat, tutkijat, kirjailijat, taiteilijat, suomalaiset arabian opiskelijat ja ulkomaalaiset tutkijat sekä varaustilanteen niin salliessa myös muut Syyriassa vierailevat. Instituutin seminaarihuone, juhlasali, kirjasto ja tilava sisäpiha toimivat vuoden mittaan puitteina instituutissa järjestetyille konferensseille, kursseille, taidenäyttelyille avajaisineen sekä muille juhlille ja yleisötapahtumille. Seminaarihuoneen ja juhlasalin käyttöasteet olivat kohtalaiset, mutta instituuttiin mahtuisi vielä enemmänkin toimintaa.

Loppuvuodesta Damaskoksessa koettiin pahin myrsky miesmuistiin. Myrsky aiheutti paha tuhoa Damaskoksen vanhassa kaupungissa, ja myös Zeitunan talo kärsi myrskystä. Osa sisäpi-

han hedelmäpuista vahingoittui, ja vesi vuoti sisälle rakennukseen useista kohdista aiheuttaen jonkin verran vesivahinkoja sekä rakenteisiin että irtaimistolle. Myrskytuhojen vuoksi instituutissa piti tehdä paljon pieniä korjaustöitä jo joulukuussa, ja korjaukset jatkuvat pitkälle vuoden 2011 kevääseen. Rakennuksessa oli vuoden mittaan myös useita pieniä mutta kiusallisia putkivuotoja, joiden korjaaminen jäi kuitenkin vuoden 2011 puolelle. ■

INSTITUUTTIKIINTEISTÖN OMISTUS

Suomen Lähi-idän instituutti ei ole vielä saanut merkittävää kiinteistörekisterissä omistukseensa vuonna 2005 Syyrian kreikkalais-katoliselta patriarkaalilta ostamaansa Zeitunan taloa. Talon omistukseen liittyvää kiistaa pyrittiin vuoden mittaan ratkaisemaan neuvotteluteitse mutta toivottua tulosta ei vielä saavutettu. Erityisesti Suomen Lähi-idän instituutin säätiö haluaa kiittää avusta Suomen katolisen kirkon piispaa Teemu Sippoa ja Damaskoksen paavillista nuntiusta, Pyhän istuimen suurlähettiläs monsignore Mario Zenaria. Instituuttkiinteistön hankinnan rahoittaneen Kordelinin rahaston neuvosta säätiö on pyytänyt avukseen prosessiin myös suomalaisen asianajotoimisto Advocaren, vaikka se toivookin yhä ratkaisevansa kiinteistökysymyksen neuvotteluteitse. ■

INSTITUUTIN TOIMIHENKILÖT

Dosentti Hannu Juusola (Damaskos)
instituutin johtaja

Ms. Manal Chatila (Damaskos)
johtajan avustaja, osa-aikainen

FM Kati Lappeteläinen (Damaskos)
kulttuurisihteerä, 4.12. lähtien

Dr. Said Sadek (Kairo)
edustaja, osa-aikainen

FK Laura Parviainen (Damaskos)
CIMO-harjoittelija, 5.3.–5.9.

Opisk. Maria Mäntynen (Damaskos)
harjoittelija, 1.7.–30.8.

Suvi Sipilä (Damaskos)
CIMO-harjoittelija, 1.7.–31.12.

SUOMEN LÄHI-IDÄN INSTITUUTIN SÄÄTIÖN MUU TOIMINTA

APURAHAT

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö jakoi vuonna 2010 apurahoja suomalaisille jatko-opiskelijoille, tutkijoille ja yhteisöille Lähi-itään suuntautuviin kenttätyömatkoihin ja väitöskirjatutkimukseen sekä perustutkinto-opiskelijoille arabian kielen opiskeluun yhteensä 14 800 euroa seuraavasti:

Arkkitehtiyltioppilas Henrik Drufva

Aalto-yliopisto, arkkitehtuuri, 1 500 euroa
New Bab Touma – Uusi aukio Damaskokseen -diplomityömateriaalin tulostus

FM Tapio Kujala

Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos,
1 700 euroa
väitöskirjan kenttätutkimus

FT Simo Muir

Helsingin yliopisto, maailman kulttuurien laitos, 1 400 euroa
arkistomatka Jerusalemiin

FM Inka Nokso-Koivisto

Helsingin yliopisto, arabian kielen ja kulttuurin tutkimus, 600 euroa
opintomatka Damaskokseen

VTM Timo Stewart

Helsingin yliopisto, poliittinen historia, 600 euroa
väitöskirjan aineiston keruu

FM Saana Svärd

Helsingin yliopisto, assyriologia, 3 000 euroa
väitöskirjatyö: Women and Power in the Neo-Assyrian Empire, Suomi–Irak-työskentelyapuraha

TM Antti Laine

Helsingin yliopisto, kirkkohistoria, 3 000 euroa
väitöskirjatyöhön liittyvät arkistomatkat
Aimo T. Nikolainen -stipendi

Stipendit arabian opiskeluun instituutissa (à 600 euroa) myönnettiin seuraaville arabian puhekielen kursseilleosallistuneille perustutkinto-opiskelijoille: Anna-Mari Luntinen, Suvi Luoto, Reeta Metsänen, Laura Salonen, Paula Tarvainen. ■

TALOUS JA VARAINHANKINTA

Suomen Lähi-idän instituutin säätiön ja instituutin toimintaa rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä yleisavustuksella, omilla tuotoilla ja muiden rahoittajatahojen antamalla tuella. Instituutin kiinteät peruskustannukset katetaan pääosin opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä valtionavustuksella. Vain pieni osa instituutin toiminnasta on täysin omarahoitteista, yleensä toimintaan joko hankintaan ulkopuolista rahoitusta projektikohtaisesti tai hankkeet toteutetaan ja rahoitetaan yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa.

Suomalaiset säätiöt Alfred Kordelinin Yleinen Edistys- ja Sivistysrahasto, Suomen Kulttuuri-rahasto, Svenska Kulturfonden, Helsingin yliopisto, Åbo Akademin säätiö ja Thuringin säätiö ovat tehneet merkittävän panostuksen suomalaiseen Lähi-idän tutkimukseen rahoittamalla Suomen Lähi-idän instituutin kiinteistön hankinnan ja restauroinnin vuosina 2005–2008. Vuonna 2010 säätiö ei toteuttanut erillistä varainhankintaa, vaan taloudellista tukea saatiin hankekohtaisesti seuraavilta tahoilta: kuvitustyöpajoihin ulkoasiainministeriöstä, apurahoihin Konstantinus Suuren Ritarikunnalta ja Zeitunan talon ylläpitoon Suomen Lähi-idän instituutin ystävät ry:ltä. Suomen Lähi-idän instituutin säätiö ottaa vastaan lahjoituksia myös yksityishenkilöiltä. Lisäksi jo aiemmin saadusta Suomi-Irak yhdistyksen lahjoituksesta myönnettiin vuonna 2010 erillinen Irak-apuraha. ■

